

Καταστροφή τής Κασσάνδρας [30 Οκτωβρίου 1821]

Γονική Κατηγορία: Ιστορική Βιβλιοθήκη

Κατηγορία: Ελληνική Επανάσταση 1821 - Σύσταση Ελληνικού Κράτους

Δημοσιευμένο στις Πέμπτη, 30 Οκτώβριος 2014 12:00

Από τον/την Ιστοσελίδα "Αγία Σοφία"

Προβολές: 6

Τήν επανάσταση στή Μακεδονία τήν είχε ξεκινήσει ο πάμπλουτος έμπορος Εμμανουήλ Παπάς τόν Μάρτιο τού 1821. Δυστυχώς όμως οι εμπειροπόλεμοι Κλέφτες τού Ολύμπου δέν βοήθησαν τόν Παπά, ο οποίος προσπάθησε νά εξαπλώσει τήν επανάσταση στηριζόμενος μόνο στους κατοίκους τών πόλεων και στους μοναχούς τού Αγίου Όρους. Από τήν άλλη μεριά, οι Τούρκοι διατηρούσαν ισχυρές δυνάμεις στή Μακεδονία, οι οποίες μπορούσαν νά δράσουν ταχύτατα στό πεδινό έδαφός της.

Ο Εμμανουήλ Παπάς, αξιοποιώντας τήν προσωπική του περιουσία, κατέβαλε φιλότιμες προσπάθειες νά καλύψει τīs μεγάλες ελλείψεις σέ όπλα και πολεμοφόδια. Ωστόσο η περιουσία ενός ανδρός δέν ήταν αρκετή. Οι μονές τού Αγίου Όρους προσέφεραν πολύ λιγότερα από τīs δυνατότητές τους και η επανάσταση στή Μακεδονία από τīs πρώτες ημέρες φαινόταν καταδικασμένη. Ο Παπάς έστειλε επιστολή πρός τόν Δημήτριο Υψηλάντη αλλά και πρός τούς

Υδραίους ζητώντας επειγόντως βοήθεια.

Στό ελληνικό στρατόπεδο δὲν ἔφθασαν ενισχύσεις σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ τουρκικὸ στρατόπεδο, ὅπου στὰ μέσα Ιουνίου 1821 ἔφθασε ὁ Μπαῦράμ πασάς ἀπὸ τὴν Θράκη καὶ αἰφνιδιαστικὰ ἐπιτέθηκε στὸ σῶμα τοῦ Παπά στὰ στενά τῆς Ρεντίνας σκορπιζοντας τοὺς ἄνδρες του, καίγοντας τὰ χριστιανικὰ χωριά καὶ σφάζοντας ἀνελέητα τοὺς κατοίκους τους. Ὁ πασάς ἔφθασε στὴν Θεσσαλονίκη, ὅπου κήρυξε γενικὴ ἐπιστράτευση καὶ κατάφερε νὰ συγκεντρώσει μιὰ δύναμη 30000 πεζῶν καὶ 5000 ἰππέων, στὴν ὁποία συμπεριλαμβάνονταν καὶ οἱ Εβραῖοι κάτοικοι τῆς πόλης.

Ἐπόμενος στόχος τῶν Τούρκων ἦταν τὸ χωριὸ Βασιλικά, ποὺ βρίσκεται στὸν δρόμο Θεσσαλονίκης Πολύγυρου. Οἱ Μακεδόνες ἐπιχείρησαν νὰ ἐκκενώσουν τὴν κωμόπολη ἀπὸ τὰ γυναικόπαιδα καὶ νὰ τὰ στείλουν στὴ Μονὴ τῆς Ἁγίας Αναστασίας στὴ Γαλάτιστα. Ὡστόσο τὸ τουρκικὸ ἰππικὸ πρόλαβε τὰ γυναικόπαιδα. Ἄλλα κατέσφαξε καὶ ἄλλα αἰχμαλώτισε γιὰ νὰ τὰ πουλήσει ἀργότερα στὰ σκλαβοπάζαρα τῆς Σμύρνης, τῆς Ἀλεξάνδρειας καὶ τῆς Βεγγάζης.

Ὁ καπετάν Χάφας μὲ 200 μόλις ἄνδρες ἐπεδίωξε νὰ σταματήσει τὸν προελαύνοντα Μπαῦράμ πασά στοὺς Χάφας πρόποδες τοῦ ὄρους Βουζιερη, ἔξω ἀπὸ τὰ Βασιλικά. Ἡ μάχη ὁμως ἦταν ἀνιση. Ὁ καπετάνιος ἀπέκρουσε τοὺς βαρβάρους, ἀλλὰ ἔβλεπε τοὺς ἄνδρες του νὰ πέφτουν ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλο. Τελικὰ μπήκε ἐπικεφαλῆς τῶν πολεμιστῶν του καὶ μαζί μὲ τοὺς Χαλάτη, Τουρλάκη καὶ Καραγιάννη ρίχτηκε στὸ μέσο τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ. Εκκεῖ χάθηκε. Ἐξήντα δύο παλληκάρια ἔπεσαν στὰ Βασιλικά Χαλκιδικῆς στὶς 13 Ιουνίου τοῦ 1821. Ὁ Μπαῦράμ πασάς συνέχισε τὸ καταστροφικὸ του ἔργο στὴ Γαλάτιστα καὶ τὸν Πολύγυρο ἐνῶ σὲ ἀναφορὰ του, καμάρωνε γιὰ τὴν καταστροφή 42 χωριῶν τῶν ἀπίστων. Ἡ Θεία Δίκη θὰ τιμωροῦσε λίγο ἀργότερα τὸν πασά σὲ κάποια ἄλλα Βασιλικά. Ἀυτὰ τῆς Φθιοῦτιδας.

Τὸ θέατρο τῶν συγκρούσεων μετατοπίσθηκε στὴν χερσόνησο τῆς Κασσάνδρας, ὅπου ὁ Παπὰς θὰ ὀργάνωνε ἀμυνα μέχρις ἐσχάτων στὴ διώρυγα τῆς Ποτειδαίας. Τὸν ἀκολούθησαν χιλιάδες ἀπελπισμένοι πρόσφυγες, ἐνῶ προσήλθαν καὶ μερικές ἐκατοντάδες ἐνοπλιοὶ ὑπὸ τὸν Κωνσταντῖνο Μπίνο, τὸν Μῆτρο Λιάκο καὶ τὸν Νικόλαο Διαμαντή.

«Αὐτοκρατορικὸ φερμάνι, 3 Μαΐου 1821

"Τὸ παράγγελμα τοῦ Ἱεροῦ Σερῆ ἐπιβάλλει ὅπως, αὐτοὶ μὲν οἱ ἀπίστοι διαπερνῶνται ἐν στόματι ρομφαίας, τὰ τέκνα καὶ αἱ γυναῖκες ἐξανδραποδίζονται (αἰχμαλωτίζονται), τὰ υπάρχοντα τῶν διανεμονται μεταξὺ τῶν πιστῶν νικητῶν τοῦ Ἰσλάμ, αἱ δὲ ἐστίαὶ τῶν παραδίδονται εἰς τὸ πῦρ καὶ τὴν τέφραν οὕτως ὥστε ἀλέκτορος φωνὴ νὰ μὴ ἀκουσθεῖ πλέον ἐν αὐτοῖς."»

Ἰωάννης Βασδραβέλης - Οἱ Μακεδόνες εἰς τοὺς ὑπερ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνες

Ὁ Μαχμούτ Β' ἐπειγόνταν νὰ ξεκαθαριστεῖ ἡ κατάσταση στὴ Μακεδονία ὥστε νὰ μποροῦν νὰ διέρχονται ἀπερίσπαστα τὰ στρατεύματά του μὲ κατεύθυνση τίς κύριες ἐπαναστατικὲς ἐστίες τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδας καὶ τῆς Πελοποννήσου. Γι' αὐτὸ ἔδωσε ἐντολὴ στὸν Ἀβδούλ Ἀμποῦδ ποὺ ἦταν διορισμένος στὸ Ντιαρμπακίρ τοῦ Κουρδιστάν νὰ σπεύσει στὴ Μακεδονία καὶ νὰ καταστείλει τὴν ἐπανάσταση.

Ὁ φοβερὸς Ἀβδούλ Ἀμποῦδ πασάς, ἐπικεφαλῆς 14000 ἀνδρῶν, ἔφθασε στὸ νέο του διορισμὸ καὶ κινήθηκε ἀμέσως ἐναντίον τῆς Κασσάνδρας. Παράλληλα φρόντισε νὰ ἀποκλείσει τὸ Ἅγιον Ὄρος. Στὴν ἐφοδο ποὺ διενήργησε στὴν διώρυγα τῆς Ποτειδαίας, δὲν κατάφερε τίποτα καὶ πρότεινε τὴν παράδοση τῶν ἐπαναστατῶν μὲ ἀντάλλαγμα γενικὴ ἀμνηστία. Ἡ πρόταση ἀπορρίφθηκε καὶ οἱ Τούρκοι ἐπανελάβαν τίς προσπάθειες. Ἀρχικὰ ἡ ἐπίθεση περιορίστηκε στὸ ἕνα ἄκρο τῆς διώρυγας. Ὡστόσο ἐπρόκειτο γιὰ παραπλανητικὴ ἐνέργεια. Σύντομα ἐκδηλώθηκε ἐφοδος καὶ στὸ ἄλλο ἄκρο, ἡ ὁποία συνάντησε ἐλάχιστη ἀντίσταση.

«Η Πύλη εις ενίσχυσιν τών πολεμικών τής κινήματων απέστειλεν ηγεμόνα εις Θεσσαλονίκην φέροντα τίτλον γενικού αρχηγού Μακεδονίας και Θεσσαλίας τόν Αβδουλαβούδπασαν, δραστήριον, εύτολμον και πολλής ικανότητος άνδρα, δεικνύοντα κατά τās περιστάσεις ποτέ μέν υπό τήν λεοντήν τήν ωμότητα τής ψυχής του, ποτέ δε υπό τήν αλωπεκήν τήν υπουλότητα τού χαρακτήρος του.

Ο νέος ούτος στρατάρχης φθάσας εις Θεσσαλονίκην τόν Σεπτέμβριον εξέδωκε προκήρυξιν, δι' ης εξύμνει τήν πρός τούς ραγιαδάς γενναιοφροσύνην τού σουλτάνου, εμέμφετο τήν πρός αυτόν αγνωμοσύνην τών ονειροπολούντων τήν ανόρθωσιν τής προγονικής των αυτοκρατορίας Γραμματόσημο και διέταπτε νά οπλοφορήσωσιν όλοι οι επέκεινα τού 16ου μέχρι τού 60ου έτους μουσουλμάνοι· και οι μέν εντός τού 50ου νά τρέξωσιν εις τά πεδία τής μάχης οδηγούμενοι υπό τής χειρός τού προφήτου, οι δε λοιποί νά διατηρώσι τήν εσωτερικήν ευταξίαν. Μετά τήν προκήρυξιν ταύτην ο Αβδουλαβούδης εξεστράτευσεν αυτοπροσώπως εις Κασσάνδραν.

Ο πασάς επροσπάθησε κατ' αρχάς διá μεγάλων και επανειλημμένων υποσχέσεων νά πείση τους εν Κασσάνδρα νά προσκυνήσωσιν· αλλ' ούτοι, αν και τόσοσιν ολίγοι, απέρριψαν τās προτάσεις του. Γενομένης δέ γνωστής αυτώ τής διαθέσεως και τής αδυναμίας των, απεφασίση η έφοδος. Τήν 30ην Οκτωβρίου 1821 πριν εξημερώση εφώρμησαν ιππείς και πεζοί εφ' όλην τήν γραμμήν τής τάφρου, και ευρόντες μέρος αυτής ολοτελώς εγκαταλειφθέν, τό παρεγένισαν ερρίψαντες ξύλα και άλλην ύλην, και πρώτοι οι ιππείς εισήλθαν δι' αυτου εις τήν χερσονήσον, μετ' αυτούς δε και οι πεζοί, έτρεψαν όλους τούς κατέχοντας τά άλλα μέρη τής τάφρου, πολλούς αυτών εφόνευσαν, επροχώρησαν εις τά ενδότερα μηδενός εναντιουμένου, έσφαξαν και ηνδραποδισαν και αυτούς τούς ησύχους κατοίκους, εξ ών μόνοι διεσώθησαν όσοι ευτύχησαν νά επιβώσιν εις τινα παρευρεθέντα πλοία τής Σκιάθου και τής Σκοπέλου, και κατέκαυσαν όλα σχεδόν τά χωρία. Δεκακισχίλιοι υπελογίσθησαν οι φονευθέντες και ανδραποδισθέντες άνδρες και γυναίκες πάσης ηλικίας.»

Σπυρίδων Τρικούπης - Ελληνική Επανάσταση 1821

Εάν η Ὑδρα καὶ τὰ Ψαρά εἶχαν στείλει πλοία γιὰ νὰ βοηθήσουν, ἡ Κασσάνδρα δὲν θὰ ἔπεφτε. Ὅμως οἱ νησιώτες ζητοῦσαν λεφτὰ ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, οἱ ὁποῖοι ἀρνήθηκαν νὰ τὰ δώσουν. Ἡ στάση αὐτὴ τόσο τῶν μοναχῶν ὅσο καὶ τῶν νησιωτῶν εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ καταστραφῆ ἡ Κασσάνδρα καὶ νὰ χαθοῦν δέκα χιλιάδες ψυχές. Οἱ Μακεδόνες αγωνιστὲς τῆς Κασσάνδρας δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἀντέξουν τὴν πίεση τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ καὶ ἔπεσαν σχεδὸν ὅλοι. Ὁ Ἀβδούλ Ἀμποῦδ πασάς, ἀντιθετὰ μὲ τίς υποσχέσεις του, παρέδωσε τὴν χερσόνησο τῆς Κασσάνδρας σὲ ἓνα ὄργιο αἵματος καὶ λεηλασιῶν, ἱκανοποιώντας ἔτσι καὶ τὸ στράτευμά του, ποὺ διψοῦσε γιὰ λεηλασία καὶ γυναῖκες.

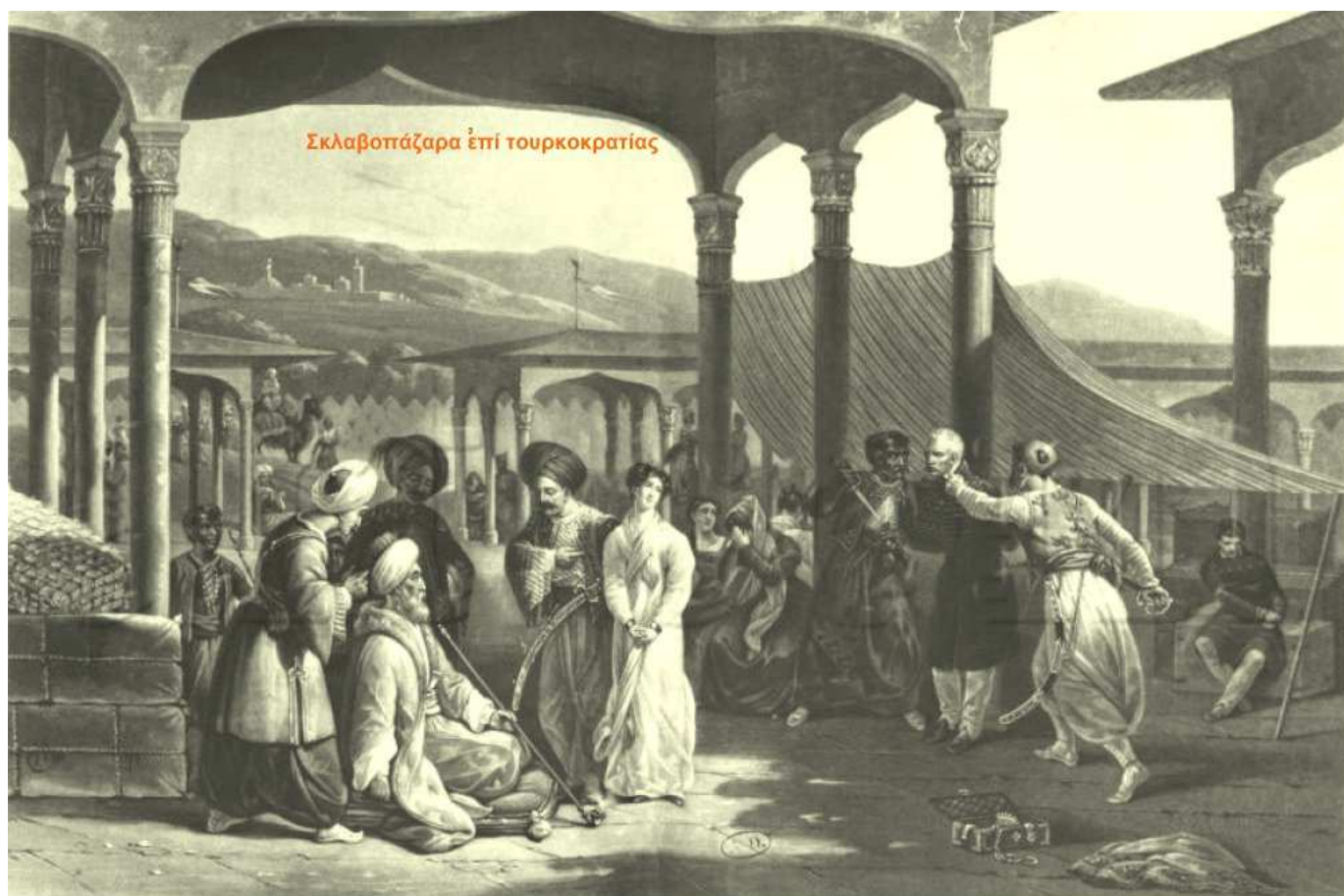

Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπᾶς μόλις καὶ μετὰ βίας διέφυγε στοῦ Ἁγίου Ὄρους. Εκκεῖ ἐπιχείρησε νὰ ὀργανώσει ἐκ νέου ἀντίσταση. Ἐμμανουὴλ Παπᾶς Ὅμως τῶρα οἱ μοναχοὶ εἶχαν ἀλλάξει γνώμη. Ἀφοῦ δὲν ἔδωσαν τὰ χρήματα τῶν μοναστηριῶν, πῶς θὰ μπορούσαν νὰ δώσουν τὴ ζωὴ τους; Οἱ ηγούμενοι, εἶχαν ἤδη ἔλθει σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν Ἀβδούλ Ἀμποῦδ καὶ ἐπιθυμοῦσαν ὄχι μόνο νὰ υποταχτοῦν ἀλλὰ καὶ νὰ τοῦ παραδώσουν καὶ τὸν ἴδιο τὸν Παπά, ὡς πρωταίτιο τῆς ἐπανάστασης.

Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπᾶς ἀπογοητευμένος, ἐπιβιβάστηκε μαζὶ μὲ τοὺς συνεργάτες του καὶ μερικὸς μοναχοὺς στοῦ πλοῖο τοῦ Χατζή Βισβίζη καὶ ἀναχώρησε γιὰ τὴν Ὑδρα. Εκκεῖνος ἦταν λαϊκός καὶ διέθεσε ὅλη του τὴν περιουσία (500.000 γρόσια) γιὰ τὴν Ἐλευθερία καὶ ἐκεῖνοι οἱ καλόγεροι, οἱ ἀπαρνηθέντες υποτίθενται τὰ υλικά ἀγαθὰ, ἔδωσαν ἐλάχιστα. Εκκεῖνος ἀφιέρωσε καὶ τὰ δώδεκα παιδιὰ του γιὰ τὴν Ἐπανάσταση, Εκκεῖνοι προτίμησαν νὰ μὴν κάνουν παιδιά. Εκκεῖνος ἔδωσε τὴ ζωὴ του. Εκκεῖνοι ἔδωσαν τὴν τιμὴ τους.

Ἐνῶ τὸ πλοῖο περιέπλεε στὸν Καφηρέα, ὁ Παπᾶς ἐξαντλημένος ἀπὸ τίς κακουχίες καὶ τίς συγκινήσεις υπέστη καρδιακὴ προσβολὴ καὶ πέθανε. Ἡ σορὸς του ἐνταφιάστηκε μὲ τιμές στὴν Ὑδρα καὶ ἡ Μακεδονία του θὰ περιμένε ἄλλα 100 χρόνια γιὰ νὰ ἐπιστρέψει στὴν ἀγκαλιά τῆς μητέρας Ἑλλάδας. (Βέβαια, 200 χρόνια μετὰ, - ἐποχὴ τῶν πολυπολιτισμικῶν Γιωργάκη καὶ Τσίπρα - παραδίδουμε τὴν Μακεδονία μας στὴν ἀγκαλιά τῶν Σλαβόφωνων

Βουλγάρων ή αλλιώς Σκοπιανών).

Πηγή: [Αγία Σοφία](#)